

Vyjádření školitele **Františky Jirousové** k průběhu studia a k disertační práci
Evoluce jako cesta k Bohu v díle Teilharda de Chardin
předkládané v roce 2017
na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

I. Hodnocení celého doktorského studia

Františka Jirousová ukončila studium filosofie na FF UK v r. 2009, téhož roku zahájila doktorské studium na téže ústavu. Původně se přihlásila s tématem „Synové země: Friedrich Nietzsche a Pierre Teilhard de Chardin“; po dvou letech práce však (se souhlasem oborové rady filosofie na FF UK) téma zúžila na druhého z autorů. Záměrem doktorandky bylo zejména pokusit se o systematizaci Teilhardova díla, dosti dlouho hledala perspektivu, z níž tento celek uchopit: zprvu se zdálo, že by jím mohla být svoboda v rámci evolučního procesu, posléze se ukázalo jako nejlogičtější téma „centrace“.

V r. 2013-14 Františka strávila díky Fulbright-Masarykovu stipendiu deset měsíců ve Woodstock Theological Library na Georgetown University ve Washingtonu D. C., kde je uložen Teilhardův archiv. Díky tomu měla přístup nejen ke kompletnímu Teilhardovu dílu a množství sekundární literatury, ale zejména k dosud nepublikované části jeho díla, což se jeví jako nezbytná podmínka seriosního zájmu o tohoto autora.

Krom tohoto stipendia získala Františka dvakrát interní grant FF UK (v r. 2011 a 2012) a rovněž dvakrát za sebou grant GU UK (v r. 2014 a 2015). Během svého studia publikovala pět českých článků k tématu své disertace: *Pojetí utrpení a zla v evoluční teorii Teilharda de Chardin* (Reflexe, 51, 2017, str. 49–77); *Pojem komplexity v díle Teilharda de Chardin* (Filosofie dnes, 8/1, 2016, str. 22–47); *Personalizace v díle Teilharda de Chardin* (Reflexe, 45, 2013, str. 65–89); *Evoluce jako sdílené bytí* (Sborník vybraných příspěvků z Ekologických dnů Olomouc 2013: Chvála polyfonie, vyd. Sluňákov – středisko ekologické výchovy, 2013, str. 137–169); *Evoluce jako cesta k Bohu v díle Teilharda de Chardin* (Filosofie dnes, 4/1, 2012, str. 37–71).

Díky pobytu ve Spojených státech získala rovněž možnost publikovat zde svou studii *Teilhard de Chardin's Theory of Spiritual Evolution*, Teilhard Studies 70, Spring 2015, 28 str.

V r. 2010/11 se Františka podílela na výuce své školitelky v jednosemestrálním semináři „Kosmologie Teilharda de Chardin“ na Evangelické teologické fakultě UK. V r. 2011 přijala pozvání katedry filosofie a dějin přírodních věd na PřF UK s tématem *Fenomenologie Teilharda de Chardin*. Několikrát měla rovněž příležitost předložit své téma širší veřejnosti: *Zlo v evolučním vesmíru* (Letní filosofická škola v Dubu nad Moravou, 2015), *Křesťanská teorie evoluce v díle Teilharda de Chardin* (Komunita Noe v Holostřevěch, 2014), *Úkol člověka v evolučním vesmíru podle Teilharda de Chardin* (Olomoucké ekologické dny, 2013), *Evoluce a problém zla v díle Teilharda de Chardin* (Křesťanská akademie v Třeboni, 2012).

Krom filosofické práce se Františka věnuje také psaní beletrie, za niž získala i literární ocenění: literární cenu Knižního klubu za román *Velmi vzdálený oheň* (2000) a literární cenu Jiřího Ortena za román *Vyhnanci* (2011).

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Doktorandka měla od počátku velmi vyhraněný osobní vztah ke svému tématu a velmi silnou motivaci k práci. Úkol školitele spočíval zejména ve snaze její práci uložit srozumitelnou výstavbu, přimět doktorandku k četbě originálních francouzských textů a přemýšlet spolu s ní o obtížích Teilhardova rozvrhu. Přístup doktorandky od počátku nebyl historický, pokoušela se spíše Teilhardův systém domyslet, a to i ve světle novějšího vývoje ve filosofii a přírodních vědách. Jako školitelka jsem jí mohla pomoci spíše v přesahu Teilhardových úvah do teologie než do přírodních věd, v této (v rámci práce významné) tematice byla doktorandka odkázána na samostudium a na konzultace s kolegy z Přírodovědné fakulty. Jakkoli výsledná práce nese některé rysy chvatného dokončení, je v ní uloženo mnoho let velmi vážné práce, kterou doktorandka podnikla také sama na sobě. Výsledek představuje podle mého názoru důležitý krok v bádání o tomto autorovi nejen u nás, ale i v kontextu mezinárodním, dnes více teologickém než přírodovědném.

III. Připomínky k disertační práci [jsou-li nějaké]

Své připomínky jsem doktorandce sdělila mnohokrát během psaní disertace, moje snaha obrátit její pozornost k možným filosofickým vlivům na Teilharda (zejména H. Bergson) se ukázala jako marná. Věřím, že sepsaná práce je navzdory tomu cenná nejen pro doktorandku samu, jak již prokázaly její publikované články.

IV. Případné dotazy k obhajobě

Původním záměrem doktorandky bylo srovnat Teilhardovo myšlení s filosofií F. Nietzscheho. Pokud k tomu bude při obhajobě příležitost, zajímalo by mě, jak se dnes dívá na vztah obou autorů.

V. Závěr

Předložená disertační práce podle mého názoru splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci *prospěla*.

22. 5. 2017

Lenka Karfíková